UUTISET

Internetyhteyksien yleispalveluvelvoitteisiin kaavaillaan laajennusta ja tiukennuksia

Puhe- ja kuulovammaisille on jatkossa tarjottava internetyhteys yleispalveluna. Toisaalta yhden megan laajapalvelun yleispalveluvelvoite tiukentuu ja kohdistuu harvemmille operaattoreille.

Suomi määrittelee muiden Pohjoismaiden tavoin lainsäädännössä kuulo- ja puhevammaisille sopivan internetyhteyden yleispalveluksi. 512 kilobitin nopeudella toimiva verkkoyhteys turvaa heille videopuhelupalvelut sekä etätulkkauksen. Myös hätäpalvelujen käyttöön tarvittavat tekstiviestit ovat heille tärkeitä.

Muutokset sisältyvät lausunnolla olevaan Viestintäviraston esitykseen.

Lakimies **Saara Punkka** Viestintävirastosta katsoo, että esteettömyysnäkökulmaan mukaantulo on erittäin hyvä asia.

”Kuulo- ja puhevammaiset ovat toinen erityisten viestintäpalveluiden käyttäjäryhmä. Näkövammaisille on laissa määritelty oikeus esteettömään laskutukseen ja asiakaspalveluun, mutta katsoimme, että ne näyttävät toteutuvan ilman yleispalveluvelvoitetta.”

Kuulo- ja puhevammaisten viestintäpalvelu on määritelty 19 eri operaattorin hoidettavaksi oheisen kartan mukaan.

Soneralle laajempi alue hoidettavaksi

Viestintäviraston päätösluonnos, joka on lausunnolla vielä reilun viikon ajan, sisältää muutoksia myös yhden megan yleispalvelulaajakaistan hoitoon. Punkka kertoo, että Viestintävirasto on arvioinut, millä operaattoreilla on nykyisellään kullakin alueella kattavimmat laajakaistaverkot.

”Kun yrityksiltä saatuja tietoja verrattiin asiakkailta saamiimme yhteydenottoihin, todettiin, että verkkotiedot menivät aika lailla yksi yhteen valitusten kanssa.

> Käyttäjien tosiasiallinen mahdollisuus saada palveluja näytti heikolta alueilla, joilla verkotkaan eivät olleet kattavia.«
>
> **SAARA PUNKKA**

Käyttäjien tosiasiallinen mahdollisuus saada palveluja näytti heikolta alueilla, joilla verkotkaan eivät olleet kattavia.”

Yleispalvelusta vastaavien operaattorien listaa ehdotetaan lyhennettäväksi yli puoleen. Nykyisin velvoite koskee manner-Suomen kunnissa 22 alueellista operaattoria sekä kolmea valtakunnallista (TeliaSonera, Elisa ja DNA). Lisäksi Soneralla on ollut yhdessä Digitan kanssa velvoite laajoissa osissa Itä- ja sisä-Suomea sekä useissa Lapin kunnissa.

Luonnoksen mukaan laajakaistan lakisääteinen tarjoamisvelvoite keskittyisi mantereella seitsemälle alueelliselle operaattorille sekä kolmelle valtakunnalliselle.

Se merkitsisi laajempaa velvoitetta erityisesti TeliaSoneralle, jolle siirtyvät nyt yksin hoidettaviksi aiemmat jaetun vastuun kunnat.

Ahvenanmaalla velvoitteen piiriin tulisi sen sijaan yksi tarjoaja lisää.

Myös kaupunkiseuduille velvoite

Yleispalvelu laajenee myös kattamaan entistä useampia kuntia maakuntakeskuksissa ja niiden lähistöllä. Käytännössä velvoitteen ulkopuolelle jäävät enää pääkaupunkiseutu ja Tampere.

Punkka kertoo, että taustalla on teleyritysten toiminta.

”Suurimmat yritykset ovat ottaneet sopimuksiinsa ehdon, jonka mukaan yritys voi kieltäytyä tarjoamasta laajakaistapalvelua, jos sillä ei nimen omaan ole asiakkaan kotikunnassa yleispalveluvelvoitetta”, hän kertoo.

Nyt tämä porsaanreikä siis tilkitään ja asiakkaiden oikeus laajakaistan saamiseen turvataan.

KAIJALEENA RUNSTEN

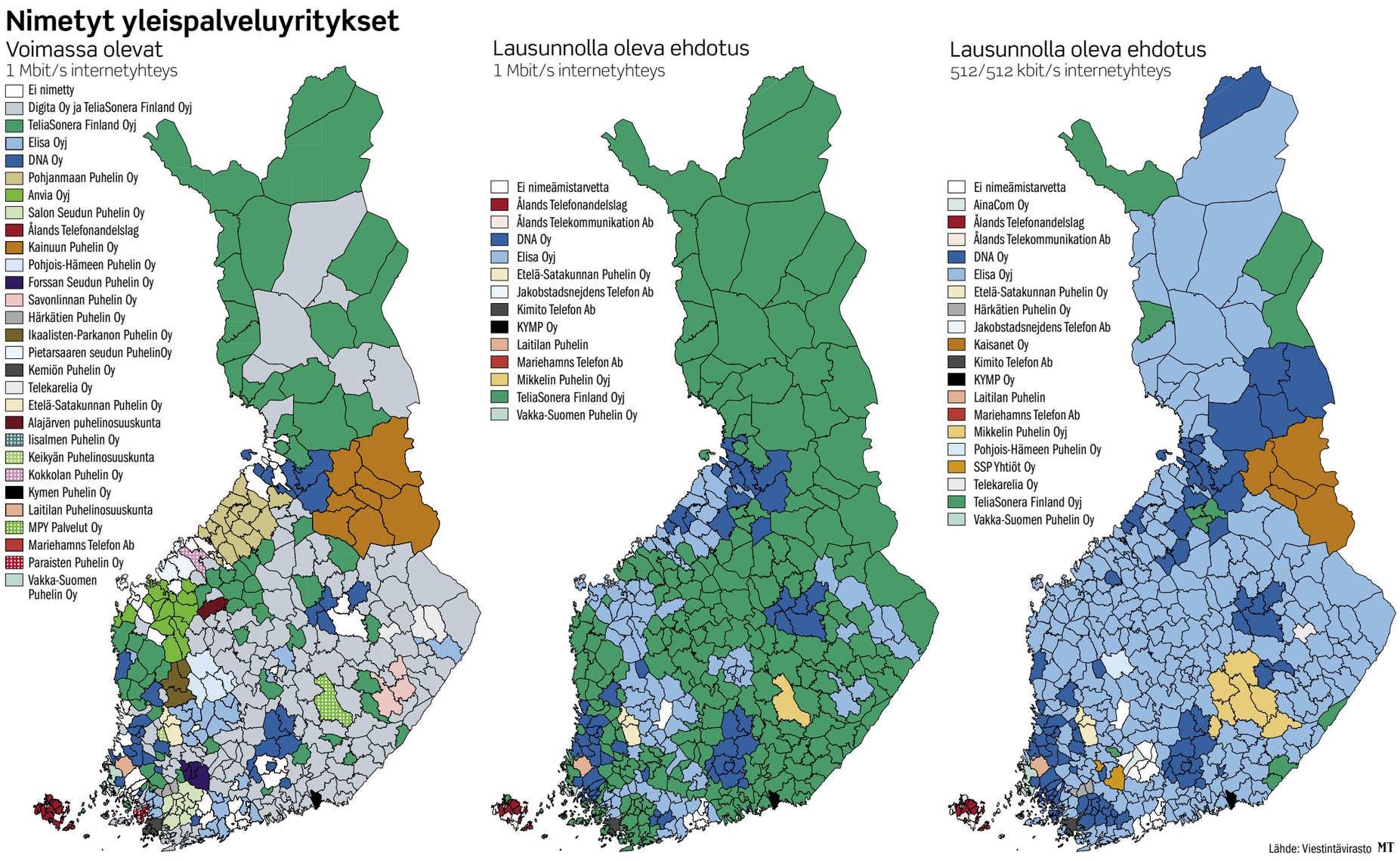

Yleispalvelulaajakaista keskittyy jatkossa yli puolta pienemmän operaattorijoukon hoidettavaksi. Osa nykyisistä yleispalveluun velvoitetuista yrityksistä saa hoitaakseen kuulo- ja puhevammaisten laajakaistapalvelun.

TALOUDESTA LYHYESTI

Jouluruokien markkina pienenee

Joulukuu on vuoden tärkeintä aikaa valmisruokien markkinoilla. Saarioinen saa joulutuotteista vuoden suurimman lisämyynnin. S-ryhmässä ruuan myynti lisääntyy jouluna neljänneksen tavanomaisesta.

Kokonaisuudessaan valmisruokien markkinat eivät ole kasvaneet. Myynnin arvo päivittäistavarakaupalle on laskenut vuodesta 2009.

Omakotitalot halpenivat

Omakotitalojen hinnat laskivat koko maassa paitsi pääkaupunkiseutua lukuunottamatta heinä-syyskuussa. Neliöhinta jäi 1 400 euroon.

Pääkaupunkiseudulla hinta oli yli kaksinkertainen. Pääkaupunkiseudulla hinnat kohosivat Tilastokeskuksen mukaan 2,9 prosenttia vuodentakaisesta.

Muualla maassa ne tippuivat 1,9 prosenttia. Eniten omakotitalot halpenivat Itä-Suomessa.

Paperin vienti kasvoi lokakuussa

Suomen vienti kasvoi lokakuussa yllättäen reippaasti. Tullin ennakkotietojen mukaan kasvua oli 12 prosenttia viime vuoden lokakuusta.

Kasvua selittää öljytuotteiden, paperin, jalometallien, nikkelin ja koneiden lisääntynyt vienti. Kemianteollisuuden vienti supistui. Viime vuonna viennin määrä oli lokakuussa poikkeuksellisen pieni.

Valiokunta puoltaa pankkiveroa

Eduskunnassa valtiovarainvaliokunta puoltaa väliaikaista pankkiveroa. Hallitus haluaa lakia, jolla talletuspankeilta kerättäisiin valtiolle 170 miljoonaa euroa vuosina 2013-2015.

Pankkivero perustuisi pankin riskieriin edellisen kalenterivuoden lopussa.

Samaan aikaan olisivat ehkä voimassa EU:n kriisinhallintasäädökset pankeille.

Flybe lisää aamulennon Kajaaniin

Flybe avaa tammikuun puolivälissä uuden edestakaisen aamuvuoron Helsingistä Kajaaniin. Lisälento palvelee Kainuun elinkeinoelämää ja matkailua.

Kajaaniin Flybe lentää tammikuussa neljä lentoa päivässä, millä Kainuun pääkaupunki nousee yhtiön liikennöidyimmäksi reitiksi. Flybe hoitaa Finnairin syöttöliikennettä.

Linja-autojen sarjaliput kallistuvat kertalippuja enemmän

Matkahuollon myymien bussilippujen hinnat nousevat tammikuun alusta. Eniten kallistuvat sarjaliput. Syynä on polttoaineen ja työvoiman kallistuminen. Myös arvonlisäveroa korotetaan.

Kokonaisuutena korotukset merkitsevät noin 2–4 prosentin hinnannousua.

Suuruus riippuu matkan pituudesta ja lipputyypistä. Lyhyt matka maksaa suhteessa enemmän kuin pitkä. Kertaliput kallistuvat nyt vähiten ja 44 matkan sarjaliput eniten.

Ero kutistuu 30:sta 25:een prosenttiin

Tänä vuonna sarjalipun saa matkaa kohti vielä vähintään 30 prosenttia edullisemmin kuin kertalipun. Jatkossa hintaero kapenee hieman.

”Jatkossa annamme sarjalipuista vähintään 25 prosentin hintaedun”, lupaa henkilöstöliikennepäällikkö **Jukka Ylitalo** Matkahuollosta.

Ylitalo laskee, että esimerkiksi kymmenen kilometrin bussimatkalta korotus on kymmenen senttiä ja kolmisenkymmentä senttiä 30 kilometrin matkalta.

Arvonlisäveron nousu näkyy myös hinnoissa

Henkilökuljetusten arvonlisäveroa korotetaan yhdellä prosenttiyksiköllä kymmeneen prosenttiin vuodenvaihteessa.

Korotuksia perustellaan myös linja-autoliikenteen kustannusten nousulla. Vuoden kymmenen ensimmäisen kuukauden aikana kustannukset kohosivat 3,9 prosenttia. Polttoaineen ja työn hinta muodostavat kaksi kolmannesta alan kustannuksista.

Ennakkoon ostetut liput eivät vanhene heti

Matkahuollon bussiliput kelpaavat kelpoisuusaikansa loppuun asti, jos ne on ostettu ennen vuodenvaihteen hinnankorotusta.

Matkahuollon omistavat suomalaiset linja-autoyritykset.

Onnibus ei vielä hinnoitellut

Matkahuoltoon kuulumaton Onnibus on lisännyt hintakilpailua Suomen bussiliikenteeseen avaamalla 13 reittiä eri puolille maata. Tällä hetkellä reitit painottuvat Länsi- ja Etelä-Suomeen sekä Pohjanmaalle. Ensi vuoden hintoja yhtiö ei vielä ole kertonut.

JUHANI VIITALA

UUTISTAUSTA

Kansakunnan kurinpalautus

Kun Moskovassa pöly mielenosoitusten jäljiltä vuosi sitten laskeutui, Venäjällä pantiin toimeen kaksi uudistusta, joita pidettiin kädenojennuksena voimansa osoittaneelle oppositiolle: puolueiden perustamista helpotettiin ja kuvernöörien vaali palautettiin kansalle.

Uudistukset ovat nyttemmin osoittautuneet mädiksi.

Venäjän poliittista järjestelmää jäytää sairaus, jonka oireita ja etenemistä Ulkopoliittisen instituutin tutkija **Sean Roberts** on kuvannut hyvin juuri julkaistussa muistiossa (FIIA Briefing Papers 118, December 2012). Hän nimittää presidentti **Vladimir Putinin** aikana säädettyjä lakeja ”regressiivisiksi uudistuksiksi”: ne vievät kehitystä taaksepäin eivät eteenpäin.

Roberts osoittaa, että kyseisten uudistusten valmistelu oli aloitettu jo kauan ennen joulukuun 2011 Duuman vaaleja ja niitä seuranneita mielenosoituksia – laatulehti Kommersant kertoi lokakuussa 2011 ilmestyneessä artikkelissa, että valmistelu oli aloitettu jo elokuussa 2010.

Syy valmisteluun oli sama, joka pakotti viranomaiset joulukuussa turvautumaan laajaan vaalivilppiin: valtapuolue Yhtenäisen Venäjän hiipuva kannatus.

Valtaa ei jaeta

Nyt uudistukset on toteutettu tavalla, joka on tehnyt oppositiolle vaikeammaksi haastaa valtapuoluetta laillisin ja demokraattisin keinoin. Lisäksi on säädetty entistä ankarampia lakeja, jotka tekevät viranomaisille helpommaksi pidättää ja vangita hallinnon poliittisia vastustajia.

Venäjällä keväästä lähtien johdonmukaisesti noudatetun poliittisen kurinpalautuksen sijaiskärsijöiksi ovat joutuneet myös Venäjän naapurit. Venäläisille uskotellaan, että ulkomaille muuttavat ja siellä asuvat venäläiset ovat ankaran vainon kohteina – ja että heitä voi puolustaa vain luja keskusvalta, joka on tarvittaessa valmis käyttämään koviakin otteita.

Tätä taustaa vasten oli suuri saavutus, kun Suomessa onnistuttiin viime viikolla järjestämään suomalais-venäläinen toimittajakonferenssi, jossa myös naapurisuhteiden kipupisteitä käsiteltiin avoimesti.

Suomen Journalistiliitto ja Suomi-Venäjä –seura olivat tehneet hankkeen eteen ison työn ja vilpitön tunnustus on annettava myös hankkeen venäläiselle osapuolelle, Pietarin ja Leningradin alueen journalistiliitolle.

Yli sadan hengen konferenssia johdattelivat pitkän linjan Venäjän ystävät **Heikki Talvitie** ja **Seppo Sarlund**, jotka jo läsnäolollaan todistivat, ettei venäläisiä ainakaan Suomessa vainota tai vihata, päinvastoin.

Kummia puheita

Suomalaisten ja pietarilaisten vieraiden kesken ei eripuraa syntynyt. Käytetyt puheenvuorot olivat puolin ja toisin asiallisia, vaikka monista asioista oltiinkin eri mieltä. Tietoja vaihdettiin ja keskinäistä ymmärrystä lisättiin niin hyvin kuin osattiin.

Moskovasta konferenssiin oli sen sijaan lähetetty pari toisenlaista vaikuttajaa moittimaan Suomea ja suomalaisia, kertomaan kuinka journalismi on Venäjällä tasokkaampaa kuin Suomessa sekä ylistämään **Johan Bäckmania**.

Suomalaisille neuvostoajoilta tuttu Duuman neuvonantaja **Aleksandr Belov** luki pöntöstä tekstiä, joka muka todisti, kuinka suomalaiset yhä pitävät venäläisiä verivihollisina. Lainattu julkaisu oli suomalaisten natsien ammoin lakkautettu Hakkapeliitta ja teksti oli sotavuodelta 1942. Mitä pyrkimystä tämä paluu menneisyyteen palveli, se jäi epäselväksi.

Komsomolskaja Pravdasta oli konferenssiin lähetetty **Galina Shaposhnikova**, joka ihmetteli, mikseivät pietarilaiset toimittajat yhdy suomalaisiin kohdistettuun arvosteluun. Hän arveli, että nämä pelkäävät, etteivät saa ensi kerralla viisumia Suomeen. Tälle alhaiselle heitolle kaksi konferenssiin osallistunutta suomalaista ”antifasistia” osoitti villisti suosiota.

Ulkoministeriön tarjoamalla illallisella Pietarin toimittajien puheenjohtaja **Ludmila Fomicheva** esitti, että kun kerran ongelmia on, pietarilaiset voisivat toimia sillanrakentajina Suomen ja muun Venäjän välillä.

Näinä ankeina aikoina ehdotukseen kannattaisi mielestäni tarttua vakavasti.

JARMO MÄKELÄ on Yleisradion ulkomaantoimittaja.